

Bohoslužby v Zábřeze 25.října 2015

Mk 10,46-52

Milé sestry, milí bratři, Ježíš je na cestě do Jeruzaléma. Je to cesta, která je velice důležitá, Ježíš během ní s učedníky probírá své další působení, mluví s nimi o utrpení, kříži, vzkříšení. Mají toho hodně na přemýšlení a tak je zřejmé, že tuto cestu je třeba využít k vyjasnění těžkopřijatelých otázek. Po rozhovorech posledních dní jsou si všichni vědomi, že míří k okamžiku nesmírně důležitému pro jejich další životy. Lámou si tak hlavy, co bude dál, co se stane, jak to na ně zapůsobí, jak oni sami obstojí.

Za městem Jericho je u cesty člověk, který má jistě také hlavu plnou myšlenek o budoucnosti. Je slepý a nezbývá mu nic jiného než žebrať. Jeho nelehkou situaci by mohlo doplňovat i jeho jméno. Vlastně to ani žádné jméno není. Bartimaios znamená syn Timaiův. Prostě je to jen označení člověka, které dostal od ostatních. Dost možná od rodičů jméno měl, ale zde je nazván prostě jen tím, že je synem nějakého Timaia. Jde tak o člověka někde na okraji zájmu těch, kdo tvoří dějiny, kdo upravují běh světa. Jeho starostí je spíše zítřek než osud národa. Když tento člověk slyší kolem sebe ruch a dozví se, že prochází Ježíš, cítí příležitost na změnu svého stavu. Jistě o něm mnoho slyšel a věří tomu, že když pomohl mnoha jiným, může pomoci i jemu. Proto se začal ozývat, volá o pomoc.

Volání toho slepce je nečekané vyznání. Označuje Ježíše synem Davidovým. Ve chvíli, kdy učedníci přemítají nad Ježíšem, jeho cestou a dílem, slepý Bartimaios jej volá titulem, který Ježíše staví do pozice Mesiáše. Syn Davidův je titul, který patří ke králi, přicházejícímu, očekávanému králi. Ten slepec si je vědom toho, jak veliká moc musí zapůsobit, aby se jeho stav zlepšil. Taková moc může být jen od Boha a může být dána jen jeho vyvolenému, pomazanému. Slepcevo vyznání není ale jen v titulu Ježíšově, ale také v prosbě o milost. To se dá samozřejmě pochopit na té rovině lidské, tak jako volá běžně z pozice žebráka, tak volá i nyní. Prosí o smilování, aby mu byla věnována pozornost. Na druhou stranu spojení titulu Syna Davidova a prosby o smilování posouvá tento slepcův křik do roviny skutečně hlubokého vyznání. Co jiného než milost může pohnout Ježíše k tomu, aby se ke slepci sklonil a uzdravil ho? Proto nevolá, že chce uzdravit, ale volá po milosti. Už tím předznamenává, co se později stane obsahem apoštolské zvěsti. Naše záchrana přichází proto, protože se nad námi Bůh smiloval. Ne pro naše zásluhy, ne pro naši dokonalost, ale ze slitování Božího. Proto ten slepý Bartimaios volí dobrou cestu. Jediné, čeho se dovolává je Ježíšovo slitování.

Tímto voláním však mate přítomný dav. Ti patrně předpokládají, že jen volá po almužně. A nelíbí se jim to. Ostatně, komu by se to líbilo, když jen zahloubán do myšlenek o osud lidstva a tu přijde někdo a chce pár drobných na chleba. Ježíš kráčí naplnit své poslání Božího Syna, Mesiáše, který se brzy ujme svého lidu. A nějaký žebrák tu křičí, vymáhá si pozornost. Měl by přeci raději pochopit situaci a upozadit svůj problém. Však vydržel takto několik let, proč by nevydržel i dál. Má dobré místo, hodně se tu chodí, tak mu určitě na ten chléb někdo dá. Proč obtěžovat Ježíše? Blokem mezi Ježíšem a tím žebrákem nejsou nyní učedníci, ale dav poutníků. To je důležité si uvědomit. Ti poutníci žijí velikým očekáváním a vlastně jsou docela sobečtí. Jakoby nechtěli dopřát Ježíše tomu volajícímu. Jakoby ho chtěli sami pro sebe, protože přeci oni od něj čekají něco mnohem vznešenějšího. Ten dav poutníků bychom mohli vnímat jako Ježíšovy přívržence, jistý druh učedníků, kteří sice nejsou s Ježíšem stále, ale často k němu přicházejí a touží se něco dozvědět. Křik toho slepého žebráka je tak ruší v jejich touze po hledání smyslu Ježíšova jednání.

Každá z těchto stran u Ježíše jde za svým cílem. Proto se ani ten Bartimaioš nevzdává a vzdor snah o umlčení křičí tím víc. Nenechá se odstavit. Je to veliký projev jeho víry. Vždyť nedbá na překážky, které se mu postavily do cesty. Mohl by rezignovat, vzdát to. Na to je ale Ježíš příliš blízko a touha po uzdravení příliš silná. Proto se nevzdává a je vyslyšen. To je velice silný moment, protože nám ukazuje, co to je opravdu silná víra. Už jsem řekl, že ten dav je vlastně překážkou. Nejsou to ti Ježíšovi nejbližší, ale jsou to ti, kteří se náhodou přichomýtlí, kteří chtějí něco dalšího vidět, slyšet. Vlastně není ani tak rozhodující, co od Ježíše očekávali. Rozhodující je, že se tomu slepému postavili do cesty. Snažili se jej odradit od dalšího volání. Role toho davu může být dnes různorodá. Můžou to být ti, kteří Ježíše vidí jako někoho velmi vzdáleného světu toho slepce, kteří vidí jen sebe a svého Ježíše. A tady to začíná být zajímavé, protože role těch dvou aktérů se začínají obracet. Slepce víra mu dává možnost vidět mnohem víc, než to, co vidí dav kolem Ježíše. Oni chtějí Ježíše vidět, chtějí vidět jeho dílo. Ale nějak nevidí, že toto dílo se může dít právě tehdy, když toho slepce přestanou okřikovat a nechají ho setkat se s Ježíšem. V jejich snaze umlčet potřebného je více slepoty než v očích toho slepce.

Bartimaiova vytrvalost mu přinesla vysvobození. Ježíš jeho volání slyšel a slitoval se nad ním. Přitom vyzvedl právě jeho víru. Je to víra, která nejen vidí v Ježíši svou naději, ale kráčí za touto nadějí vzdor všem okolnostem. V tom je její skutečně síla, v tom člověka zachraňuje. V tom také nás staví před otázku po naší vlastní víře. Kde v tom příběhu bychom vlastně sami stáli? U toho slepce či v tom davu? Je náš život postaven na víře, která se nevzdává vzdor okolnostem, nebo spíše stojíme na tom, že Ježíše známe, víme o jeho působení, cílech? Je to přeci náš Ježíš, kterého si opatrujeme a chráníme, aby nás při kontaktu s ním nikdo nerušil. Je ale docela dost možné, že stojíme na obou stranách zároveň. I když se to zdá být podivné, může toto setkání davu a slepého žebráka odehrávat v každém z nás.

Většinou netrpíme tak zřetelnou komplikací plnohodnotného života, jakou vidíme u onoho Bartimea. Ovšem nějaké ty nemoci k uzdravení ve svém životě určitě najdeme. A tak nějak tušíme, že Ježíš by s tím mohl něco udělat. Ale právě v tu chvíli se v nás začne ozývat onen dav. Naše nitro volá a touží po Ježíšově uzdravení, avšak další hlas v nás to začíná napadat, ozývají se pochybnosti, které říkají, že to třeba nemá cenu, že stejně nás nemůže slyšet, není to tak důležité a podobně. Začnou vznikat v nás samotných překážky, které mohou naše volání k Bohu zcela umlčet. Docela silným blokem, který takto může zapůsobit je také vědomí vlastní nehodnosti. Člověk si říká, že není hoden, aby ho Bůh slyšel. Žije v těžkém hříchu, jeho okolní prostředí jej stále přesvědčuje, že z něj nemá šanci uniknout a tak prostě vzdá své volání o pomoc. To je samozřejmě škoda, ale on ten hlas okolí někdy dokáže být opravdu velice silný. Zejména ve chvíli, kdy jej posvětil ještě nějaká autorita. U toho Bartimea například důvodem k umlčení mohlo být i jeho postavení jako někoho nečistého. Starý zákon se na takové věci díval dost přísně a proto není vyloučeno, že i ten slepec byl takovýmto způsobem vyloučen ze skupiny těch, kdo mají nárok na Boží požehnání. Ostatně to pak ještě více podtrhuje onu Bartimeovu prosbu o smilování.

Právě ona prosba o smilování ukazuje k důležitému klíči, kterým se dají rozepnout pouta držící člověka v uctivé vzdálenosti od Boha. Bůh vyslyší člověka ze své milosti. Je Bůh plný slitování. Proto hřích nemůže stát v cestě prosbě o uzdravení. Pokud člověk opravdově touží po Bohu po jeho uzdravení, není nic, co by mu mohlo bránit. Tedy míněno z těch vnějších věcí. V platnosti stále zůstává, že člověk musí mít touhu po Božím zásahu do jeho života. Avšak již mu nemůže bránit například jeho stav, jeho postavení před Bohem. To je ta dobrá zpráva i toho dnešního příběhu. Na jeho konci je člověk uzdravený ze své slepoty. Ovšem nezískává jen zrak, ale zároveň z Ježíšových úst slyší svědectví o uzdravující moci víry. Tvá víra tě zachránila. Stejná víra zachraňuje i nás. Víra v Boží milosrdenství, víra, která nedbá hlasů těch, kdo říkají, že nejsme hodni, aby se námi Ježíš zabýval. Právě proto, že on se slitovává nad každým člověkem, i my jsme hodni jeho pozornosti a jeho uzdravení. Možná je to jen maličkost oproti velikým problémům celého světa. Ale Ježíši i tato maličkost stojí za pozornost. Není Bohem vzdáleným, řešícím si své problémy s řízením celého stvoření. Je Bohem blízkým, který má srdce otevřené každé lidské bolesti, kterou uzdravuje svým milosrdenstvím.

Pane Ježíši, vrátil jsi slepému zrak, dal jsi mu prohlédnout, že je to tvá láska, která uzdravuje. Dej i nám prohlédnout, abychom viděli tvou moc na uzdravení těch nejnepatrnějších tohoto světa.

Amen.

Neděle 25.října 2015

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 01 Březen 2016 10:50 -
